

Sygn. akt II CSK 115/16

POSTANOWIENIE

Dnia 14 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z powództwa Miasta Ł.

przeciwko A. M. i P. M.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 14 września 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego w Ł.

z dnia 7 października 2015 r., sygn. akt III Ca (...), III Cz (...)

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanych kwotę 3.600
(trzy tysiące sześćset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Pełnomocnik powoda Miasta Ł. w skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 7 października 2015 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. W ocenie autora skargi „w sprawie występuje bowiem istotne zagadnienie prawne, wymaga bowiem pilnie wyjaśnienia kwestia przyjęcia granic stosowania art. 5 k.c. do żądań zwrotu bonifikaty udzielonej przy zbyciu przez jednostkę samorządu terytorialnego lokalu mieszkalnego”.

Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, różnią się od przesłanek, o których mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Ten sam problem nie może być istotnym zagadnieniem prawnym, które z założenia charakteryzuje się „nowością” i jednocześnie stanowić przedmiot rozbieżnej wykładni w orzecznictwie bądź wypowiedziach doktryny (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, nie publ., z dnia 30 września 2014 r., III SK

2/14, nie publ.). Z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika, że autor skargi obie przesłanki potraktował zamiennie.

Odnosząc się do występowania w sprawie przesłanki, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. należy przypomnieć, że przez istotne zagadnienie prawne rozumie się problem o charakterze prawnym powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter nowy i rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozstrzygnięcie stwarza realne i poważne trudności, a którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/2013, nie publ.). Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżność w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ.).

Kwestia przedstawiona w skardze nie spełnia powyższych wymagań zarówno w odniesieniu do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 jak i z pkt 2 k.p.c. Nie są to bowiem zagadnienia nowe. Obszerny wywód prawny pełnomocnika powódki wskazuje, że kwestie podniesione w skardze były wielokrotnie i szczegółowo omawiane w doktrynie i licznych orzeczeniach Sądu Najwyższego. Nie można więc przyjąć, że w sprawie wystąpiło zagadnienie prawne w przywołanym rozumieniu.

Odnosząc się do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. należało zauważyć, że dla zastosowania art. 5 k.c. konieczna jest ocena całokształtu okoliczności danego wypadku w ścisłym powiązaniu z nadużyciem prawa. Klauzula generalna ujęta w art. 5 k.c. ma na celu zapobieganie stosowaniu prawa w sposób schematyczny, prowadzący do skutków niemoralnych lub rozmiągających się z celem, dla którego dane prawo zostało ustanowione. Przy odwoływaniu się do nadużycia prawa podmiotowego, sądom pozostawiony jest zatem znaczny margines swobody

w ocenie, czy dane zachowanie pozostaje w granicach prawa podmiotowego, czy też stanowi jego nadużycie. Brak jest zatem podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawa.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Na wniosek pozwanych zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z dnia 5 listopada 2015 r.).